

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-659-1-18>

THE ROLE OF TEACHING AIDS IN THE BIOLOGICAL TRAINING OF BACHELORS OF PHYSICAL THERAPY

РОЛЬ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ У БІОЛОГІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ

Kravchuk M. H.

*Candidate of Medical Sciences, Docent,
Docent of the Department of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Кравчук М. Г.

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Romanenko O. V.

*Doctor of Biological Sciences,
Professor,
Head of the Department of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Романенко О. В.

*доктор біологічних наук, професор,
завідувач кафедри біології
Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Розвиток вищої медичної освіти в Україні тісно пов'язаний з впровадженням компетентнісної моделі організації навчання студентів, орієнтованої на формування в студентів навичок дій у складних ситуаціях професійного характеру. У зв'язку з цим особливої ваги набуває категорія пізнавальної самостійності, що характеризує готовність майбутнього фахівця не лише засвоювати знання, а й формулювати актуальні проблеми фахового спрямування та відповідально ініціювати пошук оптимальних шляхів їх вирішення. За сучасних умов пізнавальна самостійність стає необхідним чинником професійного зростання особистості, важливою складовою формування в неї потреби до безперервного навчання упродовж життя [1; 2].

Враховуючи позначене, навчальний процес у закладах вищої медичної освіти спрямовується на реалізацію змісту такої освіти за відповідними напрямками згідно визначених Стандартів. Так, навчальна дисципліна «Медична біологія» є одним з вибіркових компонентів Освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерго-терапія» першого бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю «Терапія та реабілітація» (спеціалізація 17.01 – Фізичний терапевт) галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», що впроваджується в Національному медичному університеті

імені О.О. Богомольця, метою чого є підготовка висококваліфікованих, конкурентноспроможних фахівців [3]. Викладання позначеного освітнього компонента відбувається під час лекцій, практичних занять, консультацій. При цьому організація навчального процесу виходить з принципів студентоцентрованого та проблемно-орієнтованого навчання [4].

Невід'ємною складовою навчального процесу з медичної біології є самостійна робота здобувачів вищої освіти. Актуальна мета її організації передбачає, зокрема, формування в студентів прагнення до самоосвіти, саморозвитку та самореалізації у тому числі в процесі майбутньої професійної діяльності. Сучасний викладач має заохочувати студентів до самовдосконалення, допомагати їм ефективно реалізувати пізнавальну діяльність. Від цього в кінцевому результаті залежить якість професійної підготовки майбутнього фахівця [5; 6]. Методично забезпечена та оптимально організована самостійна робота студентів сприяє покращенню якості їх індивідуальної підготовки до практичних занять, органічному поєднанню набутих знань, умінь та навичок. У зв'язку з цим обов'язковим є використання в освітньому процесі навчальних книг, орієнтованих на конкретний контингент студентів [8; 9], а також відповідних навчально-методичних матеріалів. Так, на кафедрі біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця розроблено їх цілісний комплекс, розрахований на підготовку з медичної біології бакалаврів фізичної терапії. Його складовими є, зокрема, робоча програма навчальної дисципліни, силабус, презентації лекцій, ситуаційні задачі та різнопланові тестові завдання ситуаційного характеру і алгоритми їх вирішення, рекомендації студентам до оволодіння лекційним матеріалом, до підготовки до практичних занять, до самостійного опрацювання окремих визначених тем. Використання в навчальному процесі позначених розробок методичного характеру має на меті сприяти кращому засвоєнню навчального матеріалу студентами, посиленню їх потягу до активної пізнавальної діяльності.

Література:

1. Губенко І. Я., Степанова Г. М., Шевченко О. Т. Сучасні підходи до розвитку професійних компетентностей фахівців з реабілітації *Rehabilitation and Recreation*. 2025. Т. 19, № 1. С. 61–74.
2. Лазуренко О. О., Сміла Н. В. Компетентнісний підхід як механізм реалізації неперервного професійного розвитку лікарів. *Журнал сучасної психології*. 2021. № 3. С. 41–48.
3. Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю І7

«Терапія та реабілітація» (спеціалізація – І7.01 Фізичний терапевт) галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», кваліфікація: «Бакалавр фізичної терапії». Київ : Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, 2025. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1MfDdrC9OTriXcYIiu0429A4fMKrMd_7b

4. Кравчук М. Г., Романенко О. В. Підходи до викладання лекційного матеріалу з медичної біології. The impact of globalization on pedagogy and psychology as sciences (December 25–26, 2024. Riga, the Republic of Latvia) : International scientific conference. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. С. 130–133. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-512-9-34> ; <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/549/14743/30946-1>

5. Кравчук М. Г. Романенко О. В. Роль медичної біології у формуванні самоосвітньої компетентності студентів. *Сучасне медсестринство: євроінтеграційні процеси безперервного професійного розвитку* : зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 18 лютого 2025р. / Наук. ред.: Т. Бабенко, З. Шарлович, О. Бульбук, Р. Чепукас. Криворізький фаховий медичний коледж, Івано-Франківський національний медичний університет, Україна; Міжнародна академія прикладних наук в Ломжі, Республіка Польща ; Утенський колегіум, Литовська Республіка. Кривий Ріг – Івано-Франківськ – Ломжа – Утена. Видавництво: MANS w Łomży, 2025. С. 61–63. <http://kmk.in.ua/pro-koledzh/naukovo-populyarnij-zhurnal-medichna-osvita-innovatsiji-perspektivi-transformatsiji.html>

6. Максименко С. Д., Філоненко М. М. Педагогіка вищої медичної освіти текст : підручник. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 288 с.

7. Медична біологія : підручник / В. П. Пішак, Ю. І. Бажора, Ш. Б. Брагін, З. Д. Воробець, С. І. Дубінін, Г. Ф. Жегунов, Л. Є. Ковальчук, В. О. Корольов, О. В. Костильов, Н. А. Кулікова, Р. П. Піскун, О. В. Романенко, О. Г. Слесаренко, М. В. Стеблюк, С. М. Федченко ; за ред. В. П. Пішака, Ю. І. Бажори. Видання 3-тє. Вінниця : НОВА КНИГА, 2017. 608 с.

8. Медична біологія : посібник з практичних занять / О. В. Романенко, М. Г. Кравчук, В. М. Грінкевич, О. В. Костильов ; за ред. О. В. Романенка. 2-ге вид. Київ : ВСВ «Медицина», 2020. 472 с.